

HELSINGIN KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

ASIA: ERITYISUIMAKORTIN MYÖNTÄMISPERUSTEIDEN PÄIVITTÄMINEN JA HAKUOHJEET

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta käsittelee parhaillaan erityisuimakortin myöntämisperusteita ja hakuohjeita. Lautakunnalle annetun esityksen mukaan kortin myöntämiskriteereitä kiristettäisiin ja muutettaisiin niin, että erityisuimakortin saajia rajattaisiin nykyistä pienempään joukkoon.

Me allekirjoittaneet helsinkiläiset vammais- ja pitkäaikaissairausjärjestöt vastustamme erityisuimakortin myöntämisperusteiden kiristämistä.

Esityksen valmistelussa kaupunki ei ole kuullut, saati osallistanut vammaisneuvostoa eikä vammais- ja pitkäaikaissairausjärjestöjä, joiden jäseniä asia mitä suuremmassa määrin koskee. Tämä on vastoin Helsingin kaupunkistrategiaa 2021–2025, jossa luvataan, että kaupunki mahdollistaa ”aktiivisella osallistamisella vammaisten ihmisten yhdenvertaisen osallistumisen”. Myös liikuntalain 5 § (liikuntalaki 390/2015) velvoittaa kaupunkia kuulemaan asukkaita ja luomaan edellytyksiä kaupungin asukkaiden liikunnalle sekä edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Helsinki on sitoutunut hyvinvointisuunnitelmassa 2022–2023 edistämään mielen hyvinvointia, liikumista ja terveellisiä elintapoja. Kaupunkistrategiassa Helsinki haluaa olla ” kaikille asukkailleen ja vierailijoille hyvä kaupunki, jossa turvallisuus ja kaikkien ihmisten yhtäläiset oikeudet toteutuvat. Helsinki on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia kaikessa toiminnassaan.” Tiukentamalla erityisuimakortin myöntämiskriteerejä Helsinki toimii juuri päinvastoin.

Nyt esitetty myöntämisperusteiden rajaaminen koskemaan pelkästään **pysyvän vamman tai pitkäaikaissairauden vuoksi toimintarajoitteisia helsinkiläisiä** on räikeässä ristiriidassa edellä mainittujen tavoitteen kanssa. Esitys jättäisi ulos monta aiemmin erityisuimakortin saanutta ja vähentäisi rajusti monen kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden palveluja, oikeuksia ja etuja. Tällä rikotaan vakavasti jo YK:n vammaisyleissopimuksen 5 artiklan mukaista yhdenvertaisuuden periaatteita.

Myöntöperusteiden kiristämistä perustellaan yksityisyyden- ja tietosuojalla, minkä vuoksi saannin edellytyksenä on tiettyjen dokumenttien esittäminen. **Näitä (usein maksullisia) dokumentteja ei kaikilla erityisuimakortin tarvitsijoista ole mahdollisuutta saada. Me allekirjoittaneet järjestöt vaadimme Kela-kortin tunnusten sekä diagnoosipohjaisten myöntöperusteiden palauttamista nyt esitetyn dokumentteihin perustuvan myöntöperusteen rinnalle.** Yksityisyyttä ei loukata, jos erityisuimakorttia hakeva **henkilö haluaa itse esittää** korttia hakiessaan esim. kela-kortin tai lääkärintodistuksen, joista diagnoosi käy selvästi ilmi.

Helsingin kaupungin tulee tarkastella kustannuksien kokonaisvaikutuksia. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialaan kuuluvan liikuntatoimen ylläpitämisen erityisuimakortilla liikkumaan kannustamisen kustannukset ovat kaupungin budjetissa häviävän pienet verrattuna erityisryhmien omaehtoisesta liikkumisesta saatavaan terveyshyötyyn. Sen sijaan ehdotettu kriteerien muutos tulisi vain lisäämään kustannuksia erityisryhmien terveydentilan heiketessä.

Esitämme, että **vammaisneuvostoa sekä vammais- ja pitkäaikaissairausjärjestöjä osallistetaan** kehittämään alennushintaisen erityisuimakortin myöntämisen kriteereitä.

Helsingissä helmikuun 10. päivänä 2023

Aivovammayhdistys ry
Pääkaupunkiseudun Polioinvalidit ry
Helsingin Invalidien Yhdistys ry
Etelä-Suomen Syöpäyhdistys – Södra Finlands Cancerförening ry
Pääkaupunkiseudun Hengitys ry
Kehitysvammatuki 57 ry
Etelä-Suomen Sydänpiiri ry
Hengitystuki ry
Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry
Astmayhdistys ry
Mielenterveys Helmi ry
Helsingin ja Uudenmaan Neuroyhdistys ry
Helsingin Kuurojen Yhdistys ry
Autismiyhdistys PAUT ry
Helsingin Kuuloyhdistys ry
Helsingin seudun Psoriasisyhdistys ry
Uudenmaan Lihastautiyhdistys ry
Helsingin Selkäyhdistys ry
Kynnys ry
SMA Finland ry
Lihastautiliitto ry
Helsingin Reumayhdistys ry